

ZARANDUL

Organ independent, național din Valea Crișului Alb.

Apare sub cond. unui comitet.

Redacția și Administrația
BRAD.

Red. resp. CORNEL D. RUSU

Apare în fiecare Joi

ABONAMENTE:

100 lei anual, 6 luni . . . 60 lei
Instituțiuni și bănci . . . 150 lei
Muncitorii minieri și agric. 50 lei

Mica

cea mai românească societate . . .

Am ajuns să ne salte inima de bucurie, când auzim că mai este și câte-o fabrică, câte-o societate românească în Țara aceasta românească.

S'a spus dela tribuna parlamentului și se știe, că „Mica e cea mai românească proprietate industrială din țară“.

Ca proprietate, nu mai încapе vorbă, — e curat românească. Marii acționari ai ei sunt Români și conducerea centrală din București, cât și cea din Brad e românească, — dar lumea din Zarand, centrul minelor de aur și de cărbuni, noi care avem contact zilnic cu funcționarii și minierii societății „Mica“ vedem și simțim vechiul duh unguresc făcându-și mendele și astăzi, atât la mine cât și la uzine adecă la steampuri.

Personalul subaltern, prim-șef-minierii și peste tot pătura dintre ingineri și muncitori și astăzi e — cea mai mare parte, — ungurescă. Sunt Nemți (Svabi, Sași) maghiarizați, care au o ținută hotărât contrară mișcărilor și intereselor românești.

Aceștia sunt conducătorii de fapt și totodată și satrapii băeșilor. Muncitorul nu cutează să reclame nimic inginerului conducător. Prim-șef-minierul știe ticlul lucrurilor așa fel, încât minierul totdeauna se frige când reclamă. De aceea el, minierul, tace și înghite. Intre patru ochi însă murmură chiar și contra inginerilor români și contra directorilor. Acesta e și scopul minoritarilor: să producă zizanie în rândurile românești.

Nu vom uita cazul proaspăt cu taxele minierilor la ridicarea troițelor lui Horia în Zarand.

Sufcase vântul dușmănos din partea unor minoritari unguri și îndată au început murmurale între muncitori. După câteva intruniri bieții noștri Româniși repede au înțeles și s'au plecat să dea taxele cerute, în ciuda uneltirilor din umbră.

Intre ei, acești minoritari, țin unii la alții ca fierul.

Știm, că Soc. „Mica“ de-odată cu minele dela soc. „Ruda 12 Apostoli“ a luat și prim-minierii ei și câțiva ingineri, — toți unguri, sau alte naționalități maghiarizate. N'a fost obligată, — dar n'avea de unde lua personal românesc specializat în exploatarea miniere.

Minoritarii aceștia însă n'au lăsat și nu lasă nici o ocaziune pentru a-și plasa neamurile sau coreligionarii la „Mica“. S'au lăudat și se lăudă reciproc și-au făcut și își fac fel de fel de reclame și s'au introdus în posturile cele bune.

La atelierul mecanic la lucrările de specializare în locul întâi vin ucenicii unguri și când trebuie să fie ocupat un loc bine plătit se raportează inginerului-șef, că numai „Pălli“ și „Gyarmaty“ corespund, cu „Brădean“ și cu „Crișan“ nu se poate lucra. Nu! — Pentru că Românii capabili nu li-s'a dat ocazia să învețe.

Așa se face că tineri români, absolvenți de școală de artă și meserii, sunt nevoiți să facă ani de-a rândul munci de zilerii, pe când minoritarii, fără școală de specialitate, sunt aplicați în ateliere cu plăți îndoite. — pentru că sunt „specialiști“. Ba se face nume slab și școlai de meserii a statului.

Se vor supăra unii domni ingineri cetind rândurile acestea. Vor protesta poate în fața directorilor, că ei au în vedere numai interesele binepricute ale societății, unde noi laicii n'avem cuvânt. Departe de noi gândul de ne amesteca unde nu ne fierbe oala și a cășuna vr'o supărare dlor ingineri-șefi, români adevărați. Dar ceea ce spunem noi aci e convingerea și durerea tuturor Românilor din Zarand. Mai știm și o știu și dnii ingineri, că între Români se găseșc elemente mai capabile decât între Unguri, numai să li-se dea ocazie și să fie sprijiniți. Dl. inginer-șef al serviciului mașinilor a și luat măsuri de curățire, pentru care toată suflarea românească îl aplaudă.

Să ne aducem aminte, cum a fost împănată soc. 12 Apostoli cu Unguri și cu renegați înainte de 1918. Prim-șefii-minierii de pe vremuri, deși unii cu nume românești, declarau, că și-ar tăia vinele, dacă ar ști, că în ele mai curge o picătură de sânge românesc . . . , iar la cununie dedeau acte scrise („reversalii“), ca urmașii lor să se boteze la romano-catolici, sau la reformați, — după confesiunea soțiilor. Iar la anul 1916, când România declară război Ungariei, profesorul Dr. Traian Suciu și soția sa învățătoare la școala, soc. „12 Apostoli“ din Gurabarza erau amenințați de acești „servalteri“ cu insulte și chiar cu bătăi la drumul de țară, numai pentru-că erau Români.

Astăzi dl inginer Cutare și Cutare e om civilizată . . . , suflet larg și tolerant. Și minoritarii trag smântâna dela „Mica“, iar Români adeseori nici zărul.

S'ar fi putut închipui pe vremea lui Popper Ignacz la steampurile din Gurabarza o obraznicie atât de mare, cum e cazul Dominik ???

Dar se poate o palmă mai grea pe obrazul nostru, decât îndrăzneala unor subalterni dela „Mica“, minoritari, cari în propaganda electorală din Februarie trecut, când un profesor de liceu făcea propagandă pentru partidul condus de dl. O. Goga, și-au permis obraznicia să zică: „Ce caută pe aici ticălosul acela de Goga?“

Nu ne îndoim că dl I. Gurgutu directorul general al soc. „Mica“, după ce va cunoaște amănunțit tertipurile minoritarilor dela societate, va lua măsurile cuvenite.

Vor fi ele „drepturi câștigate“ în care se îngrădesc minoritarii — dar drepturile nației, care a apărut și va apăra hotarele cu minele de aur, sunt mult mai vechi și mult mai tari.

Ne propunem să publicăm date și tablouri de instăpânirea minoritarilor în posturile bine plătite dela „Mica“.

N'am fost niciodată dușmanii minorităților, dar vrem să nu ne încălece și să fim stăpâni în Țara noastră.

Dr. Ioan Radu.

Înțelepciune strămoșească

Strămoșii noștri mai îndepărtați, Romanii, cu care noi ne mândrim la orice ocazie, și avem de ce s'o facem deoarece au săvârșit multe fapte de seamă și mai ales demne de urmat pentru noi, aveau o vorbă: „De vrei pace, pregătește de război“. În aceste câteva cuvinte se cuprinde, mult adevăr și avem o puternică dovadă, că cei ce au alcătuit acest proverb aveau multă experiență politică și militară.

Adevărul cuprins în vorbele de mai sus îl putem și noi proba astăzi prin ceace se întâmplă în statele Europei sub ochii noștri. Este știut că odată cu încheierea păcii în urma marelui război din 1914—18, s'a format și așa numita Societate a Națiunilor, un fel de tribunal, care are de scop să impace prin bună înțelegere dușmăniile dintre popoarele lumii. Lucru foarte frumos și bun dar cât se poate de greu de îndeplinit. Dela întemeiere, Societatea Națiunilor, după cum arată chiar numirea, trebuia să cuprindă toate națiunile globului pământesc, atât acelea cari ieșiseră biruitoare din marile războaie cât și celea învinse.

Aceasta judecătorie a lumii mai avea și are și astăzi — bine-nțeles fără să-l poată duce la îndeplinire — scopul de a supraveghea ca toate statele înfrânte în decursul războiului să respecte condițiile de pace impuse de biruitoari.

În vremea din urmă decând în fruntea Germaniei, se găsește Führerul Hitler, om hotărât și energic, tratatele de pace încep să fie încălcate, conducătorii Germaniei urmărind ca încetul cu încetul să scape țara sa de îndatoririle impuse acum 17 ani.

Urmând acest gând la începutul anului 1935 cu dela sine putere a hotărât înarmarea națiunii germane și introducerea serviciului militar obligatoriu, lucru neingăduit prin tratatele de pace. Conform tratatului de pace Germania era limitată în ce privește numărul unităților militare și cantitatea materialelor de război.

Mai nou, în ziua de 7 Martie a. c. Germania profitând de situația din Europa, a ocupat așa numita regiune a Renaniei, teritoriu german, dela granița Franței și a Belgiei, dar unde nu avea dreptul să aibă forță armată, ca un fel de siguranță pentru cele două state.

Puterile care au semnat așa numitul tratat dela Locarno s'au intrunit la Londra, pentru a discuta ce este de făcut împotriva Germaniei, discutând mult fără să se ajungă la un rezultat.

Exemplul Germaniei a fost urmat de Austria. Acum 2 săptămâni Parlamentul din Viena a hotărât organizarea armatei și înarmarea poporului austriac. O nouă încălcare a păcii. Le svonește că faptul săvârșit de Austria va fi urmat de vecinii noștri, Unguri, cari și până acum s'au înarmat în ascuns, deacum înainte făcând acest lucru pe față. Aceste lucruri vor pregăti lumea pentru un nou război.

Noi Români, a fost un timp când ne-am pus încrederea numai în Societatea Națiunilor. Am crezut că marile puteri din Apus, Anglia și Franța vor avea grijă de soartea noastră, iar noi să dormim liniștiți, să ne ocupăm numai cu certuri de natură politică. Lucrurile din urmă, ce se întâmplă în lume, ne dovedesc că acest drum este greșit. Marile puteri abia vor avea grijă de interesele lor, interesele noastre trebuie să fim noi în stare să le apărăm; să fim în orice moment pregătiți de luptă. Se cere să fim bine pregătiți de război din punct de vedere militar și sufleteșc, să avem trează conștiința de unde ne paște primejdia și să avem hotărârea de a o înfrunta. Vremurile ce le trăim cer să ne întoarcem la înțelepciunea strămoșilor noștri, care ne va duce pe drumul măririi.

Dumitra Rusa

Italia continuă războiul cu Abisinia.

În urma bătăliei din 3 Aprilie, Abisinia a ajuns la o mare strâmtoare. Deocamdată mai are numai 5.500 soldați și are intenția să facă o nouă mobilizare. Italienii însă înaintează vertiginos, ocupând teritorii noi și desființează sclavia în teritoriile ocupate.

Turcia

nu se mai supune tratatului dela Lausanne în ce privește convenția strămtorilor.

În 1923 Turcia a făcut o învoială cu mai multe țări din Europa prin care se obligă să nu țină deloc armată în strămtorile din apele turcești.

Aceasta ca o garanție pentru statele a căror corăbii treceau prin Mediterana și Marea Neagră, că nu li-se va întâmpla nimic.

În schimb statele celelalte se obligau să nu ocupe nici o insulă să nu pricinuiască nici un rău Turciei.

În fața schimbărilor, petrecute în Europa, Turcia crede, că pentru ea nu mai există desulă garanție, că la un moment dat, una sau mai multe din țările europene nu vor ocupa ținuturi și porturi ce aparțin Turciei.

Pentru aceasta a trimis o încunoștințare Ligii Națiunilor în care spune, că nu mai poate respecta învoiala veche și întrucât nu i-se dau asigurări printr'o nouă învoială, că teritoriul turc va fi ferit de orice neplăceri, își va întări toate strămtorile și porturile la mare.

În acest scop, a și angajat pe inginerul german Hans Krausse, să facă un plan, pentru a mări docurile din Constantinopol, așa fel ca toate unitățile din flota de război să poată fi adăpostite aci pentru modificări sau reparaturi.

Fără de aceste atitudini ale Turciei, în legătură cu Dardanelele, sunt hotărâți și Grecii să întărească niște insule ale lor demilitarizate, ce sunt în fața Asiei mici (Lemnos, Chios, Samos și Mitiline) iar în insula Corfu să facă întărituri puternice.

Românul nu e bun conducător . . . ?

Intr'o discuție, un oarecareva individ din localitate, ce deține o funcție importantă, de mare răspundere, și o poziție socială de rândul întâi, a făcut afirmația „că românul nu este bun organizator, și nu este destul de priceput în conducerea treburilor obștești“. Prin aceasta s'a adus o adâncă jignire demnității noastre naționale, o acuzare nejustificată la adresa mișcărilor naționaliste, cari luptă pentru excluderea străinilor din funcțiile statului și din locurile de mare răspundere. A face astfel de afirmație, atât de disprețuitoare față de națiunea din care faci parte, mândrându-se cum apa pe moara străinului, înseamnă a nu-ți da seama, a nu fi pătruns firea adevărată și adâncă a poporului românesc, înseamnă a vorbi în mod inconștient. Fără să exagerăm trebuie să spunem că a avea o astfel de mentalitate, a o cultiva mai departe, înseamnă o condamnabilă greșală. Românul îndeplinește toate condițiile unui desăvârșit conducător, trecutul ne este dovadă. Din sânul nostru s'au ridicat atâția oameni de valoare, cu renume și cu suprafață mondială. Câți oameni de știință, cari din cauza urilor și neînțelegerii politicianilor lipsiți de interesul obșteșc, nu a trebuit să plece în străinătate și acolo să-și pună în aplicare știința și învățătura în folosul străinilor. Pentru ilustrarea însușirilor de conducător, a românului, n'avem decât să ne gândim la

faptele de vitejie pe câmpul războiului. Cred că nu există în întreaga istorie a omenirii, fapte de mai mare eroism, de mai o adâncă dragoste de glia strămoșească ca la soldatul român. Mării noștri vovezii, a căror amintire ne umple sufletul de bucurie, un Ștefan cel Mare, numit de străini „Atletul lui Hristos“, un Mircea cel Bătrân și un Mihai Viteazul n'au dat ei dovadă de simț și pricepere de conducere? In această privință nici nu e nevoie să ne ducem așa departe, găsim atâtea pilde în timpurile mai apropiate, domnule, cel ce crezi că românul nu e bun conducător!

Spiritul în care trăim astăzi, care stăpânește în conducerea noastră nu este un spirit românesc, isvorât din specificul nostru național, ci este spiritul internațional, de împrumut, o haină care nu se potrivește pentru corpul națiunii române. Tara Românească formată cu jerfa sufletului națiunii române nu poate și nici nu trebuie, să fie condusă de altcineva decât de ROMÂN, în orice funcție, fie de înaltă răspundere fie ori cât de modestă. Domnule . . . care nu crezi în puterea de conducere a românului, ni-se impune să schimbăm mentalitatea și tembelismul care ne stăpânește, să ne impunem o nouă forță dinamică, care să aducă mărirea și întărirea României, așa cum se așteaptă.

Dumitru Vulcană.

Mâncătorii de oameni.

Printre popoarele sălbatice, care trăiesc în ținuturile cele mai calduroase de pe pământ, în pădurile Africei, în Australia și prin câteva insule din Oceanul pacific trăiesc niște triburi (uneori triburile cuprind mai multe mii de oameni), cari mănâncă cu multă plăcere carne de om. Acestui fel de trai i-se mai zice și canibalism. Canibalismul era foarte răspândit înainte de aceasta. Însă înainte cu 50 — 100 de ani această cruzime s'a mai potolit din cauză că misionarii — anumiți preoți — au răspândit învățătura dădătoare de viață cu ideea de respect și iubirea de aproapele a creștinismului și la aceste popoare.

Arătăm câteva din cauzele care au întreprins aceasta barbarie.

În Australia mai ales se află mult pustiu unde nu cresc cereale din cauza arșiței, nisipului și a lipsei de ploaie. Așa fiind lucrurile nu pot trăi nici animalele deoarece nu au din ce se nutri.

Din cauza aceasta sălbaticii de acolo se hrănesc cu oameni morți de sete

și oboseală, cu bătrâni — chiar părinții lor — cu neputincioși și chiar cu copii.

Altor sălbatice, care trăiesc în insulele Noile Hebride, insulele Solomon, Africa ecvatorială, pe lângă alte alimente le place foarte mult gustul cărnii de om și mai ales al grăsimii de om. Pentru aceasta ei prind oameni de altă națiune, de alt neam, pe care îi fac prizonieri îi îngrașă bine și se ospetează, iar cu oasele capului își împodobesc locuințele.

În fine sunt unii sălbatice cari cred că dacă omoară și mănâncă oameni, mai ales de rasă albă, atunci în capul lor se duce mintea omului pe care l'au mâncat.

Din cauza acestor cruzimi, pătrunderea oamenilor învățați din Europa, printre aceste popoare era legată de multe primejdii. Și mulți și-au găsit moartea aici, dacă nu procedau cu tact și dacă nu se șiau purta cu ei, după gustul lor. Pe măsură ce timpul trece, însă, mâncătorii de oameni se tot împuținează deoarece pătrunde crucea tot mai adânc.

Cântă-mi cântecul...

de G. Micu Delabăsești
(Continuare)

Ionel merse vreo două luni până ce ajunse la o stână de pe coastele munților Carpați, unde se învoi ca cioban.

Ajunse acolo, cu foarte mari greutate Noaptea mergea, iar ziua stătea ascuns în desișul pădurilor. Hrană avea câte o bucațică de caș ce-o căpăta dela vreo stână și rădăcini de buruene, ghindă, etc. Cum ajunse la stână, ceru de mâncare și mănca atât de mult, că se miră ciobanii.

Dar când le spuse că e plecat de mult de-acasă și că nu mai are pe nimeni, se'nduioșară și-l ospătară ca pe un frate al lor...

* * *

Au trecut vreo zece ani și Ionel se schimbă cu totul. Era imposibil să mai recunoști pe Ionel de altă dată. La stână

trăia foarte bine, totul se potrivea cu firea lui, dar avea muștrări de conștiință. Imagia sergentului o avusese veșnic cu el, îl urmărise la fiecare pas. Erau zile frumoase, cum numai pe coastele munților sunt și Ionel la marginea unui șgalnic părau, ce fugea nebun la vale, doinea din fluer cântecul favorit, cântecul ce Ancuța i-l cântase cu atâta măiestrie în neuitatele seri. Acest cântec cuprindea tot romanul vieții lor. În luna Mai s'au cunoscut și 'ntr'o mohorâtă zi de toamnă sau despărțit, când el a plecat în militarie și 'ntr'o mohorâtă zi de toamnă a plecat în larga lume.

La aceste amintiri dureroase scăpă fluerul din mână și lacrimi îi curgeau în părau, ce poate le ducea până la Ancuța acasă, sau poate lua cu el ecoul cântecului!...

„Dar părinții mei ce-or fi zicând de mine! Mai ales mama, care m'a iubit

„Craii“ dela Herțegani...

În comuna Herțegani este un frumos obicei, că la Paști feciorii „umblă cu craii“ pela casele oamenilor, purtând un steag făcut de ei, urând sănătate.

Încă din prima zi, după parastasul ce se face în cimitir, cu ocazia jocului „de-a mălaiul“, feciorii iau panglici din păr dela fete și câteva năfrâmi, din care fac steagul ca un mic prapor, pentru „Craiu“ — Apoi se duc la casa unui om mai înstărit, ales prin bună învoială, care are un băiat cam de 15 ani și pe acest băiat îl declară ei de „Craiu“ al manifestației. A doua zi de Paști se duc cu toții la biserică, unde, după serviciul dumnezeesc, la locul numit „Scaunul lui Craiu“, se face declararea oficială a craiului și în sunetul toacelor și al clopotelor înconjoară biserică de trei ori. Odată terminată această paradă se duc la casele oamenilor. Unul „zice“ din fluer, învârtesc un joc-două pe urmă vâtaful strigă; „Dați porția lui Craiu“. În felul acesta adună colaci, ouă, de unde sunt și puțini bani, pe urmă se duc la joc. A treia zi se adună la gazda lor („părinții lui Craiu“) unde li-se pregătește o masă și unde își petrec cu jocuri.

Acest obicei este vechiu, nu i-se cunoaște însemnătatea și nici nu i-se știu începuturile. Până acum s'a păstrat în toate amănuntele. Un lucru bun a făcut societatea „Sf. Gheorghe“ din localitate când la petrecerea dela Paști a aranjat jocuri la care lipsea cu dăsvârșire beutura.

În felul acesta feciori, fete, oameni în etate și bătrâni petreceau Sf. Sărbători în deplină liniște și creștinească înfrățire.

În anul acesta, însă, s'a petrecut un fapt, care a compromis toată serbarea.

Se știe că în comuna Herțegani sunt patru crânguri. În prima zi de Paști s'au adunat feciorii, ca în toți anii, să facă „alegerea lui Craiu“. S'au învoit cu toții care să fie noul ales, însă în urmă feciorii dintr'un crâng nu s'au mulțumit cu alegerea craiului și ei au ales altul, așa că a doua zi de Paști s'au pomenit oamenii cu doi candidați la „Scaunul lui Craiu“, cu două steaguri și cu două echipe care se certau

pentru cinstea de a fi ales „Craiu“ lor.

A intervenit aci însă un puternic spirit de păstrare al obiceiului care nu trebuie schimbat și câțiva bătrâni au spus, că dacă vor pleca două echipe, ei nu le vor deschide ușa la nici una. În cele din urmă o echipă a renunțat iar cealaltă cu craiul ales prima dată a plecat pe la case. După ce au umblat la unele case (unii le-au închis ușa și nu i-au primit) au fost întâmpinați în sat de cealaltă echipă, cu care au avut ceva restituiri de bani, apoi au mers mai departe.

Echipa a doua s'a retras și a mers la casa unui plugar, unde au stat mai mult timp și unde, după cât se aude, au beut ceva. De aci au mers la joc unde, în ciuda obiceiului din unii trecuți, se găsea și vin. Au mai cinstit puțin și au căpătat destul curaj pentruca la venirea echipei cu steagul să isbucnească un schimb de cuvinte care amenința să degeneze în bătaie. A intervenit însă președintele Societății „Sf. Gheorghe“ și pentru moment a liniștit oamenii. N'a trecut însă mult timp și nu știm din ce împrejurare, a isbucnit la un moment dat o încăierare strașnică la care s'au angajat cei mai mulți dintre participanții la joc. Târziu s'au potolit după ce au intervenit jandarmii. Unii s'au ales cu capul spart cu lovituri de ciomag sau tăieturi de cuțite.

Ne surprinde cum, între locuitorii unei comune, poate să isbucnească aproape din nimic atâta ură, încât să transforme vatra de joc într'un adevărat câmp de bătaie. Dorim și recomandăm Herțegănenilor să lase la o parte orice învrăjbire iar de aci înainte să facă petreceri numai sub îngrijirea „Soc. Sf. Gheorghe“ și fără beătură și zizanie, alungând în felul acesta orice supărare, care poate duce la năcazuri ca de data aceasta. L.

CINEMA „ORIENT“ BRAD

Duminică în 19 Aprilie

Vagabonda

cu Shirley Temple, Gary Cooper și Carola Lombard

atât de mult și care, când mă vedea plângea de bucurie. S'au dus toți și s'au dus toate, cu toate frumusețile trecutului plin de farmec.

Peste acest noian de amintiri, apărea figura sergentului.

Știa sigur că e mort, iar el e criminal.

Dela un timp avea halucinații. În fiecare seară făcea rugăciuni, ziua se ruga pe câmp, dar în zadar.

Intr'un desiș de pomi pitici, la marginea părauului unde doinea cântecul dureros al tinereții începu să sape, într'o stâncă din malul părauului, o bisericuță. Săpă câteva săptămâni și izbuti să facă o chilioară. Pe pereți săpă diferite forme de sfinți, făcu niște candelă din lemn așa că bisericuța era și luminată. Venia în fiecare zi la ea și se ruga. Dela un timp veniau și ciobanii îl credeau un sfânt, trimis anume pe acele meleaguri lipsite de sate.

Ce frumos, ce pitoresc, la malul părauului o bisericuță improvizată și el să cânte rugăciuni bisericesti, iar ceilalți ciobani, ingenunchi, s'asculte smeriți, slavele lui. Aveau un mare respect pentru el, pentru călugărul lor, care nefiind bărborit de atâția ani și netuns, avea o barbă mare și niște plete lungi pe spate.

Dar în zadar rugăciuni, în zadar zile de post, în zadar totul căci imaginea sergentului îl urmăria. „Au trecut peste zece ani. Unde-o mai fi Ancuța își zise el“. Scoase ceasul. Era ora 8 seara. Văzu capacul în-care era săpat numele Ancuței alături de-al lui și această amintire (jurământul) îl făcu să plângă. O luă hoinar pe câmp. Se 'ntâlă cu ciobanii cari pășteau oile și rămase cu ei. Le povesti multe, le-a spus multe glume și aventuri din tinerețe, numai amintirea care-i rodea sufletul, n'o putu desvălui.

O manifestație legionară disciplinată

În ziua de 14 Aprilie (a treia zi de Paști) legionarii „Partidului totu pentru Țară”, din plasa Brad, au făcut o impresionantă procesiune la crucea de pe locul unde a fost vechea biserică din Mesteacăn. Se știe că din jurul acelei biserici a plecat Crișan cu oamenii săi la 1748 să facă dreptate pentru Moșii asupriți de nemeșii unguri.

După oficierea unui parastas pentru Horia, Cloșca, Crișan și legionarii „Partidului totu pentru țară”, căzuți în luptele electorale, manifestația a luat sfârșit prin înflăcărare și patriotice

indemnuri ale dlui adv. Costea din Ilia.

O parte din legionari s'au întors la casele lor, iar un grup de 160, într'o ordine perfectă, conduși de dnii: Dr. Costea și V. Brana, geolog au străbătut străzile principale din Brad, cântând marșuri patriotice și legionare.

E de admirat cum iubirea sinceră de țară și dragostea pentru biserica noastră a putut să imprime tinărilor legionari un simț atât de ordonat și disciplinat, fără a aduce cea mai mică jignire autorităților sau particularilor.

Din durerile invalizilor de război

Invalizii de război știm cu toții că sunt foștii soldați în războiul trecut, care au lăsat pe front câte un braț, picior, ochi, multă sănătate și putere și uneori chiar mintea.

Față de aceste jertfe ale invalizilor statul a luat măsura ca acești viteji să fie răsplătiți. Răsplata era împroprietărea, acordarea unei pensii, pentru cei cari au copii buni la școale scutirea de taxe și carnetele cu reducere de trei sferturi pe calea ferată.

Primim știrea că doi invalizi din comuna Crișan (Vaca) au cerut carnetele pe calea ferată în August 1934. Oamenii au cheltuit cu procurarea actelor

la primărie, pretură, prefectură, peste tot unde aveau nevoie de acte. După ce le-au completat le-au înaintat la prefectură. Urmarea este că nici azi după aproape doi ani nu au putut obține carnetele. Ba ceva mai mult. Intre actele depuse s'a cerut și actul de invaliditate (prin care autoritățile militare arată că numitul a fost rănit în război). Astăzi acești oameni au nevoie de acest act și nu-l pot obține.

Atragem atenția organelor în dreptul prefecturii să dea curs acestei chestiuni și întrucât invalizii nu mai pot ajunge la carnetele, măcar actele depuse, să li-se restituie. Ar fi un act de puțină atenție.

Înțelegerea dintre muncitorii și patronii din valea Jiului.

În valea Jiului — la Petroșani, Lupeni și Lonea — din cauza că sunt mulți muncitori la minele de cărbuni, apoi din cauza că nu trec atâția cărbuni câți s'ar putea scoate, conducătorii au redus foarte mult numărul zilelor de lucru pe lună. Faptul acesta a produs o vie agitație în rândurile muncitorilor.

În ultimul timp s'a ajuns la o înțelegere între conducători și muncitori în urma căreia se stabilește numărul

zilelor de lucru în felul următor:

La Petroșani se va lucra 17 zile pe lună, la Lupeni 19 iar la Lonea 18 zile. În același timp s'au introdus prime variabile și nu se mai admit concedii forțate.

Se vede că în unele regiuni situația muncitorească este destul de serioasă, însă prin spiritul de înțelegere al conducătorilor, lucrurile se pot împăca. În orice caz situația este mai gravă decât în exploatarea miniere, unde muncitorii au lucru luna întregă.

Interzicerea jocurilor de cărți.

Înainte de Paști, parlamentul a votat o lege prin care se interzice cu desăvârșire jocul de cărți și alte jocuri de noroc.

Această lege ne bucură, deoarece foarte mulți oameni, conduși de pofta de câștig pe nemuncite, alergau cu ultimul ban la aceste jocuri, unde în loc de câștig perdeau și ce aveau, lăsându-și familia uneori în cea mai neagră mizerie.

S'au văzut de multe ori în deosebi casele la casele de bani ale Statului sau societăților particulare, alergând cu bani luați din casa de bani, la aceste jocuri. Cele mai adesea îi perdeau și urmarea era că ajungeau la înșoare sau se împușcau.

Prin legea nouă se opresc cu desăvârșire pe tot cuprinsul țării aceste jocuri și acei care vor fi prinși sunt dați în judecată și aspru pedepsiți: Nu se admite decât Loteria de Stat și pariurile (rămășagurile) la curse (alergări) de cai, automobile etc.

Să-i lăsăm să se bată.

Se știe că sub raportul iubirii de aproapele, nici un popor nu întrece pe evrei, atunci când de aproapele este tot un evreu. Știm cum cei mai înstăriți pun din mână în mână să ajute pe cei-foarte puțini-care sunt mai săraci. Și continuă cu ajutorul până când săracul se face și el bogat.

Ziarele ne aduc însă o știre care ne cam surprinde. Povestea este din timpul paștilor jidovești din acest an și s'a petrecut în Galați.

La una dintre sinagogi (biserică jidovească) conducătorii lor vindeau azima (pasca sau paști) foarte scumpe. Intre evrei fiind unii mai săraci s'au adunat la sediul lor și au cerut funcționarilor sinagogii să dea azima mai ieftină. Cererea lor însă a fost refuzată. După aceasta au urmat certuri, strigăte și în cele din urmă au spart geamurile birourilor. Funcționarii cari își temeau pielea s'au încuiat în birouri și au chemat poliția care a restabilit ordinea.

Piața lemnului în Brad.

Lemn de Albac.
Scânduri 4 pătrare grosime
bucata 2 20—2'60 Lei Țolul
Scânduri 3 pătrare grosime
perechea 24—38 Lei
Scânduri 2 pătrare grosime
perechea 20—28 Lei
Scânduri margini per. 12—18 „
Rigie taiate în firez 2'50 lei Țolul

Lațuri 2 foli lățime per. 9—10 lei
Grinzi, după grosime,
metrul liniar 8—25 „
Lemn de construcție,
metrul cub 700 „
Scânduri metrul cub 1000 „
Lemnul de Buciumani e mai ieftin
cu câțiva bani la toate felurile.

Puternic ciclon în Statele-Unite ale Americii

După gerul puternic ce a cuprins America de Nord în timpul iernii, când mulți oameni au înghețat de frig, au urmat apoi revărsări de apă cu ocazia topirii zăpezilor și a ploilor.

În zilele de 6 și 7 Aprilie în câteva state-mai ales Mississippi, Tennessee și Arkansas — a bătut un cumplit ciclon — un vânt asemănător cu cele ce se văd la noi, când se ridică în aer praf, frunze, sub forma unui vârtej.

Ciclonul a fost atât de puternic încât lua acoperișul de pe case, aruncându-l la mari distanțe. Multe case și

fabrici au fost complet distruse, onorând cele mai adesea pe cei dinlăuntru. Astfel într'o fabrică din Gainesville unde lucrau 125 de lucrători, din care cea mai mare parte erau femei, numai trei au scăpat.

Nenorocirea a fost cu atât mai mare cu cât odată ce casele se prăbușeau, se aprindeau dela sobele în care erau foc, dela cazane și dela sârmele electrice.

Numărul morților și al răniților este foarte mare, iar pagubele se ridică la multe sute de milioane dolari.

Duelul Gömbös-Eckhardt

Primul ministru al Ungariei dl. Gömbös într'o ședință a parlamentului a supărat pe Tibor Eckhardt (cel care reprezenta Ungaria la Liga Națunilor pe timpul când se discută uciderea regelui Alexandru I. al Jugoslaviei)

Tibor Eckhardt a provocat la duel pe primul ministru. Arma a fost revolverul. În urma schimbului de focuri nici unul din ei nu a fost atins.

Profesorul Picard

Profesorul Picard urma să se urce și în anul acesta cu un balon în stratosferă. (Stratosferă se numește înălțimea peste 11 Km. în aer) Însă din cauză că l'ar fi costat prea mult construirea unui nou balon, a amânat această urcare până la anul viitor.

Un copil cade dela etajul II

Un copilăș de 1 an și jumătate al dl. M. Cilievici, medic în Cernăuți se juca la o fereastră într'o cameră dela etajul II. Într'un moment de neatenție a servitoarei copilășul a căzut, pe fereastră în curtea casei. Copilășul nu a fost rănit nimic iar după o oră și jumătate a început iară să se joace.

Căsătorie la 106 ani.

În Polonia trăește un bătrân în etate de 106 ani, care acum s'a căsătorit din nou cu o femeie de 75 ani.

A mai avut 5 femei cu care a avut numai 16 copii. Cel din urmă copil l'a avut la etatea de 84 de ani. Nu de mult i-a murit copilul cel mai bătrân care a avut vârsta de 78 ani.

Din nebăgare de seamă un avion se prăbușește.

Aviatorul Meczelewski din Varșovia sburând cu avionul pe deasupra fermei unei rude, la care voia să-i facă ceva semne cu mâna, s'a apropiat foarte mult de pământ. Nebăgând de

seamă, avionul s'a lovit de acoperișul unei clădiri și s'a prăbușit. De sub avionul sfărâmat a fost scos aviatorul mort.

A trăit 138 ani.

Ziarele ne aduc știrea că în comuna Cornăjel Moldova a murit în zilele trecute săteanul Ioan Dragomir în etate de 138 ani, iar în comuna Urech și a murit femeia Ioana Ariton care avea 128 ani.

Ce a pățit unul care își înșela nevasta.

În orașul Botoșani o doamnă pe nume Ana Coroblea, credea de multă vreme, că bărbatul său o înșela cu o bună prietenă a ei.

Într'o seară — în săptămâna Paștilor — Ana Coroblea și-a adunat câțiva martori și s'a dus cu ei la prietena sa unde și-a găsit bărbatul aproape complet desbrăcat stând cu amanta lui.

Cuprinsă de năcaz femeia înșelată s'a repezit — în fața martorilor — cu un ciomag la cei doi îndrăgostiți bătându-i cum trebuia. Și a trimis apoi bărbatul acasă așa desbrăcat cum l'a găsit, iar ea a mai rămas puțin să plătească prietenei cum se cuvine.

Congresul național-creștin la Timișoara.

La 17 Mai va avea loc în Timișoara în prezența dlor A. C. Cuza și O. Goga, un mare congres al partidului național-creștin.

În Austria

A fost confiscat un vagon cu puști destinat Ungariei.

În gara Linz din Austria, a fost confiscat, de către autoritățile austriace, un vagon cu puști. În foaia de transport care însoțește vagonul, se arată, că acesta conține piese de mașini. Vagonul vine din Finlanda și e trimis Ungariei.

Nu e reclamă!

E un adevăr!

O nouă noutate senzațională

Incălzirea cu sobe de teracotă

Cu acest nou sistem de sobe de teracotă, cu o cantitate de 10 kg. lemne, se face o încălzire suficientă pentru 24 de ore.

Incălzirea se face repede și căldura se menține!

Acest sistem l'am învățat în străinătate și se poate aplica sigur chiar și la sobele vechi de teracotă. — Livrez, adică montez, în orice dimensiuni, cu ori și formă, sobe de teracotă, mașini de gătit, sobe șemeneuri, învelirea pereților cu plăci de fayance alb sau în orice culoare, cu

PREȚURILE CELE MAI EFTINE.

Primesc sobe de teracotă vechi pentru a le edifica din nou, a le transforma în altă formă, le pot mări, precum și repara.

Pentru noul sistem arătat mai sus garantez

În așteptarea comenzilor Oa. public semnez Cu toată stîmă:

IGNATIE VÉRTES
MAESTRU DE SOBE

PETROȘANI, Str. A. Vlaicu Nr. 7.